

28.2.2025

VN/29701/2023

VN/29701/2023-VM21

Yleishyödyllisten yhteisöjen rahoituksen ja toiminnan kehittämisen parlamentaarinen neuvottelukunta; kokous 1/2025

Aika Tiistai 11.3.2025 klo 9.30–11.19

Paikka Eduskunta, kokoushuone A116

Jäsenet Laura Huhtasaari, Perussuomalaisten eduskuntaryhmä, puheenjohtaja
 Milla Lahdenperä, Kokoomuksen eduskuntaryhmä, varapuheenjohtaja, poistui klo 10.00
 Joonas Räsänen, Sosiaalidemokraattinen eduskuntaryhmä, saapui klo 9.41, poistui klo 10.02 (Teams)
 Minja Koskela, Vasemmistoliiton eduskuntaryhmä, saapui klo 9.43, poistui klo 10.05 (Teams)
 Mikko Ollikainen, Ruotsalainen eduskuntaryhmä, poistui klo 11.01 (Teams)

Pysyvät

asiantuntijat Rosa Meriläinen, Kulttuuri- ja taidealan keskusjärjestö KULTA ry (Teams)
 Vertti Kiukas, sijaisena Miia Nahkuri SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry
 Minna Mäenpää, Suomen Hippos ry, saapui klo 9.47 (Teams)
 Ilmari Nalbantoglu, Suomalaiset kehitysjärjestöt Fingo ry, saapui klo 9.44 (Teams)
 Anna Munsterhjelm, Suomen nuorisovaltuustojen kattojärjestö Allianssi ry, poistui klo 10.18 (Teams)
 Taina Susiluodon sijaisena Perttu Pajukoski, Suomen Olympiakomitea ry (Teams)
 Sami Syrjämäki, Tieteellisten seurain valtuuskunta

Sihteerit

Leena Rantala, valtiovarainministeriö
 Mari Karikoski, opetus- ja kulttuuriministeriö
 Hannu Tolonen, opetus- ja kulttuuriministeriö, kokouksen sihteeri
 Carita Murto, sosiaali- ja terveysministeriö (STEA)
 Tuija Laukkanen, maa- ja metsätalousministeriö, Teams

Kutsutut

asiantuntijat Mika Pyykkö, selvityshenkilö; toiminnanjohtaja, Aivoliitto ry, asiak kohta 5
 Mikko Lehtonen, erityisasiantuntija, oikeusministeriö, asiak kohta 7

Postiosoite
Postadress
Postal Address
 Valtiovarainministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 28
 00023 Valtioneuvosto

Snellmaninkatu 1 A
 Helsinki

0295 16001
 +358 295 16001

kirjaamo.vm@gov.fi

1. Kokouksen avaaminen

Puheenjohtaja Laura Huhtasaari avasi kokouksen.

2. Läsnäolijoiden toteaminen

Puheenjohtaja totesi läsnäolijat.

Kokouksen sihteerinä toimi erityisasiantuntija Hannu Tolonen opetus- ja kulttuuriministeriöstä.

Todettiin, että valtiovarainministeriö on nimennyt erityisasiantuntija Jaana Waldénin parlamentaarisen neuvottelukunnan pääsihteeriksi.

3. Esityslistan hyväksyminen

Päätös: Hyväksyttiin 28.2.2025 päivätty esityslista kokouksen työjärjestykseksi, siten että esityslistassa olleet asiakohdat 7 ja 8 käsiteltiin ennen asiakohtaa 5.

4. Edellisen kokouksen pöytäkirja

Päätös: Hyväksyttiin 3.12.2024 päivätty pöytäkirja. (Liite 1)

5. Ehdotus valtionavustuskäytänteiden uudistamiseksi valmisteilla:

Erityisasiantuntija Mikko Lehtonen oikeusministeriöstä esittelee avustuskäytänteiden uudistamisen tilannekatsauksen:

Ehdotus valtioavustuskäytänteiden uudistamiseksi valmisteilla (Liite 4)

Käydään asiasta keskustelu.

Päätös: Asiakohta käsiteltiin esityksen mukaisesti. Lehtosen esitystä pidettiin selkeänä ja hyvänä.

6. Ajankohtaiset valtionavustusasiat valtiovarainministeriöstä

Erityisasiantuntija Leena Rantala valtiovarainministeriöstä esittelee seuraavat asiat:

- Tilannekatsaus valtionavustuslain muutoshankkeeseen.
- Tilannekatsaus yleishyödyllisille yhteisöille myönnettyihin valtionavustuksiin. PowerBi-raportti vuodelta 2024.

Käydään asiasta keskustelu

Päätös: Asiakohta käsiteltiin esityksen mukaisesti. Rantalan mukaan valmistelu on ollut nopeaa ja tiivistä. Kyseessä on osittaisuudistus. Uudistuksessa keskitytään mm. lain menettelysäännöksiin, sähköiseen asiointiin liittyviin asioihin sekä valtionavustuksen myöntämisen esteisiin. Hallituksen esityksen tulisi olla valmis syyskuussa 2026.

7. Selvitys sosiaali- ja terveysalan järjestöjen avustustoiminnan edellytyksistä ja linjauksista

Selvityshenkilö Mika Pyykkö esittelee raportin ja neuvottelukunta keskustelelee asiasta.

Linkki: [Selvitys sosiaali- ja terveysalan järjestöjen avustustoiminnan edellytyksistä ja linjauksista : Selvityshenkilön raportti - Valto \(Liite 2\)](#)

Käydään asiasta keskustelu.

Päätös: Asiakohta käsiteltiin esityksen mukaisesti.

Pyykkö esitteli kattavasti raporttia. Erityisenä huomiona, että järjestöjen toiminta voi täydentää julkisen hallinnon toimijoiden toimialaan kuuluvia asioita, mutta se ei voi korvata niitä sillä verukkeella, että julkishallinnolla ei siihen ole varaa.

Havainnoissa mm. vaikuttavuuden todentamisen haaste, avustusten päällekkäisyys ja avustuksia, joiden järjestämisvastuun voisi katsoa kuuluvan julkiselle sektorille. Yleisesti voidaan sanoa, että mitä pidempään saanut avustusta, sitä suurempi avustus. Avustusten vaihteluväli on huomattava: kymmenistä tuhansista useisiin miljooniin.

Keskustelussa esitystä pidettiin hyvänä ja selvitystä tärkeänä. Mittareiden haasteellisuus ymmärrettiin, samoin kuin siihen liittyvä inhimillinen lisäarvo. Todettiin, että lausuntopalautteesta olisi hyvä keskustella samassa yhteydessä, koska liittyvät toisiinsa. Ristiriitaa koettiin valtionavustusten kehittämisen osalta siinä, että avustukset myönnettäisiin teemapohjaisesti. Tapaa pidettiin hallintopainotteisena, kun toisaalla kansalaisjärjestöstrategiassa painotetaan järjestöjen omaa tarveharkintaa ja joustavuutta yleisavustusten käytössä.

Selvityshenkilö painotti, että toimeksiannossa oli tietyt reunaehdot ja sen mukaisesti selvitystä on laadittu. Lainsäädännössä todetaan terveyden edistäminen, ei järjestöjen tukeminen. Jos halutaan tukea järjestöjä an sich, niin silloin olisi hyvä kirjata asia myös säädösten osalle.

8. Lausuntoyhteenveto em. selvitykseen saaduista lausunnoista

Erityisasiantuntija Carita Murto sosiaali- ja terveysministeriö/STEA esittelee: Lausuntoyhteenveto selvityksestä sosiaali- ja terveysalan järjestöjen avustustoiminnan edellytyksistä ja linjauksista” (Liite 3)

Käydään asiasta keskustelu.

Päätös: Asiakohta käsiteltiin esityksen mukaisesti. Murto esitteli STM:n lausuntoyhteenvetoa koskien Mika Pyykön laatimaa raporttia.

Keskustelussa käytiin läpi vielä esitetyt laajemmat teemakokonaisuudet avustusten myöntämiseen liittyen ja keskusteltiin siitä, puuttuisiko joku ala tai toiminta teemoista. Todettiin, että kaikki toiminta on mahdollista viedä teemojen alle, mutta jos teema ei näy nimessä, voi syntyä epävarmuutta siitä, että kyseinen toiminta jää avustusten ulkopuolelle.

Keskustelussa tuotiin esiin, että tarpeet nousevat yleensä alhaalta ylös ja teema-ajattelussa tunne, että ohjataan ylhäältäpäin eikä ole joustavaa. Yhteistyötä järjestöjen kesken ja hyvinvointialueiden ja järjestöjen kesken pidettiin kannatettavana, mutta mahdollisesti hallinnollisesti raskaana.

Todettiin myös, että verovarojen käytölle on saatava vastinetta, ja tämä on vaihtoehto A:ssa (teemalähtöinen) lähtökohtana. Säästöjä on kuitenkin tulossa, eikä kaikki voi jatkua entisellään. On huomioitava järjestöjen vapaus järjestää toimintaansa haluamallaan tavalla, mutta hyötyä kansalaisille tulisi avustuksilla kuitenkin saada. Yhteinen tavoitteen asetanta tulee kuitenkin laatia ja vasta sitten mittareita ja kyse on pitkäjänteisestä muutoksesta tulevaan toimintaan. Yleistä hyvää yleishyödyllisellä toiminnalla.

Nostettiin esiin fakta, että pitkään on avustettu järjestöittäin ja kohderyhmittäin. Uusi teema-ajattelu on vieras ja vie aikaa sopeutua. Järjestöillä huolta tulevaisuudesta, mikä näyttäytyy lausuntopalautteessa.

Keskusteltiin myös järjestöjen varallisuudesta ja myös valtionavustuslain kirjauksesta asiaan. Rajanveto on haasteellista ja paljon riippuu siitä, onko kyse kohdennetusta yleisavustuksesta vai yleisavustuksesta koko toimintaan tai onko avustus 100% tai 20% koko toiminnan kuluista. Varallisuutta pitäisi pystyä tarkastelemaan kokonaisharkinnassa. Oma varainhankinta ei saisi vähentää avustusta, koska vuosittaisessa toiminnassa voi olla huomattavia eroja. Varainhankinnasta ei saisi syntyä haasteita avustustoiminnalle vaan siihen olisi hyvä kannustaa.

Huhtikuussa odotettavissa päätöksiä STEA:n jatkovalmistelun suhteen.

9. Muut asiat

Päätettiin, että seuraavan kokouksen asialistalle tulee OKM:n hallinnonalalta kulttuurin ja tieteen avustusasioita. Jyväskylän yliopisto tekee parhaillaan selvitystä kulttuuripolitiikan ja avustuspoltiikan suhteesta ja valtionavustussäästöjen vaikutuksista toimijoille. Selvityksen tuloksia esitellään kokouksessa, johon kutsutaan asiantuntija esittelemään myös tiedepuolen avustusasioita.

10. Seuraavat kokoukset

Parlamentaarisen neuvottelukunnan seuraavat kokoukset:

Ti 6.5.2025 klo 9.30–11.30, eduskunta A116

Ti 30.9.2025 klo 9.30–11.30, eduskunta A kabinetit 1&2

Ti 25.11.2025 klo 9.30–11.30, eduskunta A kabinetit 1&2

11. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 11.19.

Liitteet	Liite 1 Pöytäkirja 5–2024 Liite 2 Selvitys sosiaali- ja terveysalan järjestöjen avustustoiminnan edellytyksistä ja linjauksista. Selvityshenkilön raportti Liite 3 Lausuntoyhteenveto selvityksestä sosiaali- ja terveysalan järjestöjen avustustoiminnan edellytyksistä ja linjauksista Liite 4 Ehdotus valtioavustuskäytänteiden uudistamiseksi valmisteilla
Jakelu	Yleishyödyllisten yhteisöjen rahoituksen ja toiminnan kehittämisen parlamentaarinen neuvottelukunta